Etlik Piliçlerin Beslenmesi

Giriş

- Etlik piliçler hızlı gelişen ve yemi ete dönüştürme gücü yüksek olan hayvanlardır.
- Etlik piliçler yoğun yemlerle ad libitum olarak beslenirler.
- Rasyonlar mısır ve soya fasulyesi küspesine dayalıdır. Bunların yanında diğer yem maddeleri de kullanılabilir.
- Kesim ağırlığı, ırk özellikleri ve pazar koşullarına göre değişkenlik gösterirse de genellikle 1800-2200 g arasındadır.
- Kemiksiz karkas parçaları üretmeye yönelik yetiştiricilikte ise erkek piliçler 3000 g canlı ağırlığa çıkarılmaktadır.
- Etlik piliçler için 6-7 haftalık gelişme dönemlerinde farklı rasyonlar önerilmektedir.

Etlik Piliçlere Uygulanan Besleme Programları

1. Yem Kanunu'na Göre

- 1991 yılında geçerli olan Yem Kanunu'nda etlik piliçler için iki farklı rasyon uygulaması söz konusudur.

  I. 0-4. haftalar arası etlik civciv yemi (%23 HP ve 3000 kcal/kg ME)

  II. 5-8. haftalar arası etlik piliç yemi (%19-20 HP ve 3100 kcal/kg ME)

- Bu programda kesim öncesi son beş gün veya kesimden bir hafta önce herhangi bir yem katkı maddesi içermeyen yem verilmelidir.

Etlik Piliçlere Uygulanan Besleme Programları

2. NRC (National Research Council – ABD)'ye Göre

- NRC' ye göre üç farklı rasyon uygulaması söz konusudur.

  I. 0-3. haftalar arası etlik civciv yemi (%23 HP ve 3200 kcal/kg ME)

  II. 3-8. haftalar arası etlik piliç yemi (%20 HP ve 3200 kcal/kg ME)

  III. 6-8. haftalar arası bitirme yemi (%18 HP ve 3200 kcal/kg ME)

3. North ve Bell (1990)'a Göre

- Bu programa göre ise;

  I. 1-14. günler arası başlatma yemi (%24 HP ve 3080 kcal/kg ME)

  II. 15-37. günler arası büyütme yemi (%21 HP ve 3190 kcal/kg ME)

  III. 37. günden kesime kadar bitirme yemi (%18,5 HP ve 3300 kcal/kg ME)

Etlik Piliçlere Uygulanan Besleme Programları

4. Üretici Firmalar Tarafından Önerilen Besleme Programları

- Üretici firmalar tarafından da geliştirdikleri etlik piliç hibritlerine yönelik besleme programları bulunmaktadır.

- Örneğin Aviagen (ROSS) firması tarafından önerilen besleme programı;

I. 0-10. günler arası başlangıç yemi (%22-25 HP ve 3010 kcal/kg ME)
II. 11-28. günler arası piliç geliştirme yemi (%20-22 HP ve 3175 kcal/kg ME)
III. 28-42. günler arası piliç bitirme yemi (%18-20 HP ve 3225 kcal/kg ME)

Etlik Piliçlere Verilen Yemlerin Formu

1. Toz Yem

- Eğer hayvanlara kırıntı yem verilemiyorsa ilk iki hafta boyunca toz yem ile beslenmelidirler.
- Çok fazla öğütülmüş toz yemler civcivlerde gagaya yapıştığı için yeterince tüketilemezler.

2. Kırıntı Yem

- Etlik piliçler tüm besleme dönemi boyunca kırıntı yemle beslenebilirler.

3. Pelet Yem

- 2-3 haftalık yaştan sonra tercih edilmelidir.

2006 7 29

Etlik Piliçlerin Beslenmesinde Yem Katkı Maddelerinin Kullanılması

- Yemden yararlanmayı artırmak,
- Elde edilen hayvansal ürünlerin miktar ve kalitesini yükseltmek,
- Hayvanları sağlıklı tutmak ve
- Elde edilen ürünün birim maliyetini daha düşük düzeye indirmek amacıyla yem katkı maddeleri kullanılmaktadır.

- Bu amaçlar doğrultusunda enzimler, probiyotikler, prebiyotikler, organik asitler, antioksidanlar, antifungaller, peletlemeyi kolaylaştırıcılar, renk vericiler ve aromatik bitki ekstraktları gibi yem katkı maddeleri kullanılmaktadır.

Etlik Piliçlerde Yetiştirme Sistemleri

- Etlik piliç üretiminde yetiştirme sistemi üretimin yapıldığı yer ve yetiştirme şekli olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

1. Yer Durumuna Göre

a. Altlıklı yer sistemi

- Kümesin tabanı talaş, saman gibi materyal ile uygun kalınlıkta kaplanır.
- Civcivler, yemlik, suluk gibi ekipmanlar yataklık üzerine yerleştirilir.
- Hayvanlar kesim canlı ağırlığına gelene kadar burada tutulurlar.

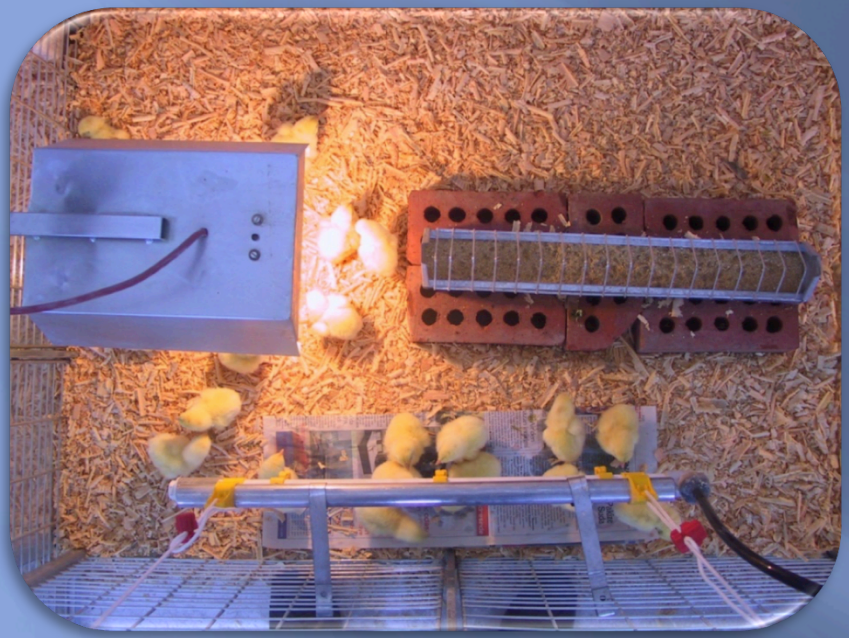

Etlik Piliçlerde Yetiştirme Sistemleri

b. Kafes sistemi

- Yaygın değildir.
- Genellikle kullanılan sistem üç piliçli ünitelerdir.
- Sıcak iklimlerde kümesin serinletilmesi ve yeterince havalandırılması için yüksek düzeyde yatırıma gereksinim duyulması, arazinin sınırlı ve pahalı olduğu yerlerde kafes sistemi daha ekonomik olabilmektedir.
- Bu sistemle yetiştirmede ayak ve bacak lezyonları ile göğüs etinde kanamalar şeklinde problemlerle karşılaşılabilmektedir.

Etlik Piliçlerde Yetiştirme Sistemleri

2. Yetiştirme Şekline Göre

a. Hepsi içeri – hepsi dışarı (doldur – boşalt) sistemi

- Civcivler aynı gün alınır ve belli bir süre büyütüldükten sonra aynı gün kesime gönderilir.
- Kümesler temizlenip dezenfekte edildikten ve bir süre boş bırakıldıktan sonra yeni parti konur ve bu işlem devam ettirilir.
- Bu sistemde eldeki tüm hayvanlar aynı yaştadır.
- Her partide kümesler dezenfekte edildiği için sistem hastalık açısından büyük güven sağlar.
- Bu sistem fazla iş gücü gerektirmez.

Etlik Piliçlerde Yetiştirme Sistemleri

b. Haftalık süreli devre sistemi

- İşletmeye her hafta günlük civciv gelir ve her hafta da piyasaya piliç verilir.
- Bu sistemde genellikle besi yapılacak hafta sayısından bir fazla kümes veya kümes bölmesine gereksinim duyulur.
- Bu sistemde bir ve sekiz haftalık hayvanların bir arada bulunmaları sağlık yönünden sakıncalı olduğu kadar bakım ve yönetimi de güçtür.
- Piyasa talep kapasitesi düşük yerler, paketleme ve soğuk hava tesisi bulunmayan işletmeler için uygundur.

Etlik Piliçlerde Yetiştirme Sistemleri

c. Serbest sistem

- Bu sistem büyük kuluçkahanelerin bulunduğu bölgelerden uzak ve büyük tüketim merkezleri bulunmayan yerlerde yaygındır.
- Kesime genellikle 7. haftada başlanır ve her gün sürünün en irileri seçilerek kesime gönderilir.
- Bu işlem bazen 12. haftaya kadar sürdüğü için bir yılda konabilecek parti sayısını azaltmakta, yem tüketimini artırmakta ve yemden yararlanmayı düşürmektedir.

Etlik Piliçlerde Beslemenin Et Kalitesi Üzerine Etkisi

- Piliç etlerinin besin madde içerikleri birçok etmene bağlı olarak farklılık göstermektedir.
  - Tür, cinsiyet, yaş, rasyon ve çevre
- Yemlerdeki amino asitlerin (lizin, treonin, kükürtlü amino asitler) et kalitesi üzerine etkileri önemlidir.
- Karkastaki yağ miktarı ve yağ asidi kompozisyonu da rasyondan etkilenmektedir.
- Protein düzeyi yüksek rasyonla beslenen etlik piliçlerin karkaslarında protein düzeyi önemli ölçüde artmaktadır.
- Karkas rengi üzerine de etki gösterir.

Damızlıkların Beslenmesi

Yumurtacı Damızlıkların Beslenmesi

1. Civciv Döneminde Besleme

- 0-6. haftalar arasındaki dönemdir.
- Bu dönemde hayvanlar hızlı canlı ağırlık kazanacak şekilde %18-20 düzeyinde HP içeren rasyonlarla beslenmelidir.

2. Piliç Döneminde Besleme

- 6-14. haftalar arasında %15-16 HP içeren, 16. haftadan yumurtlama başlangıcına kadar olan dönemde de %14-15 HP içeren rasyonlarla beslenirler.
- Bu dönemde hayvanların gelişme durumu dikkate alınarak erken veya geç olgunlaşmaları önlenmelidir.

Yumurtacı Damızlıkların Beslenmesi

3. Yumurtlama Döneminde Besleme

- Ortalama 20 haftalık yaşta başlanır ve %16 HP ve %3,5 Ca içeren rasyonlarla beslenir.
- HP içeriğinde ise özellikle metiyonin ve sistin düzeylerinin fazla olması yumurta ağırlığı üzerine olumlu etki yapar.

4. Pik Veriminden Sonra Besleme

- 32-60. haftalar arasındaki dönemdir.
- Yem tüketimine dikkat edilmeli ve yağlanma önlenmelidir.
- Verimdeki azalmaya bağlı olarak verilen yem miktarı ve rasyonun besin madde içeriği azaltılmalıdır.

Etlik Piliç Damızlıklarının Beslenmesi

1. Civciv ve Piliç Döneminde Besleme

- 0-20. haftalar arasındaki dönemdir.
- Civciv döneminde özellikle iskelet, tüylenme, bağışıklık ve dolaşım sisteminin gelişmesinin iyi olması temel hedeftir.
- Hızlı canlı ağırlık artışı kazanma yeteneğine sahip oldukları için erken yaşta kontrollü yemleme uygulamak zorunludur.
- Kısıtlı yemlemenin yumurtlama dönemi başlangıcında ve standartların üzerinde veya altında canlı ağırlık göstermeyecek şekilde yapılması gereklidir.
- Sürünün birörnek olması önemlidir.

Etlik Piliç Damızlıklarının Beslenmesi

2. Yumurtlama Döneminde Besleme

- Bu dönemde de yem kısıtlı olarak verilir.
- Kılavuz yumurtalar 22. haftadan itibaren görülmeye başlar.
- Bunu takip eden 4-6 hafta içinde verim pike çıkar.
- Yumurta verimi düşmeye başlayınca verilen yem miktarı da ona oranla düşürülür.
- Dişilere erkeklerin başlarının giremeyeceği genişlikte ızgaralı yemliklerde yem sunulur.
- Erkekler ise dişilerin ulaşamayacağı yüksekliklere asılan horoz yemlikleri ile beslenirler.
- Ekonomik verim süreleri 280 gün kadardır.
- En uygun horoz/tavuk oranı 1/8-10' dur.

Yemleme Teknikleri

Yemleme Teknikleri

1. *Ad Libitum* Besleme

- İlke olarak etlik piliçler *ad libitum* beslenirler.

2. Kısıtlı Yemleme

- Damızlıkların ve yarkaların beslenmesinde uygulanan bir yemleme tekniğidir.
- Kuluçka için uygun yumurta elde edilmesinde kısıtlı yemleme büyük önem taşır.
- Damızlık horozlarda canlı ağırlığın kontrol edilmemesi, çiftleşme sorunlarına ve döl veriminin düşmesine neden olur.
- Kısıtlı yemlemede çeşitli yollar izlenebilir.

2. Kısıtlı Yemleme

a. Gün atlatma

- Farklı biçimlerde uygulanmaktadır:
  - Tavuklara bir gün yem verilirken ertesi gün verilmez.
  - Altı gün normal yemleme uygulanırken 7. gün, yani haftada bir gün tavuklara yem verilmez.
  - Haftada iki gün yem verilmez.

b. Yem kısıtlama

- Yem tüketimi, 10. haftadan başlanarak %30 oranında azaltılır.

c. Rasyon değiştirme

- Düşük enerjili rasyonlar kullanma
- Düşük proteinli/dengesiz rasyonlar kullanma